

ORTAK YAZILI SINAV SİSTEMİ (OYSS)

Yeni Müfredat

I. DÖNEM I. YAZILI SINAVI

5

SOSYALKAMPUSS

Sosyal Bilgiler

5. Sınıf

SINIF: _____

ADI-SOYADI: _____

2026/2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
SOSYAL BİLGİLER DERSİ
I. DÖNEM I. ORTAK YAZILI SINAVI

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Puan:

1. Sosyal Bilgiler Öğretmeni, sınıftaki öğrencilere farklı sosyal ortamlarda geçen durumları içeren rol kartları dağıtmış ve bu durumları canlandırmalarını istemiştir:

Rol Kartı-1

5-C sınıfından Asya, okulun Tabiat ve Yaşanabilir Çevre Kulübü başkanı olarak arkadaşlarıyla haftalık toplantıda bir araya gelir. Kulüp üyelerinden Murat okul bahçesine fidan dikilmesini önerirken, Metin geri dönüşüm kutularının sayısının artırılmasını teklif eder. Fikir ayrılığı nedeniyle grup içinde bir tartışma başlar.

Rol Kartı-2

Aylin Hanım, kızı Öykü ile birlikte komşuları Kiraz Hanımlara ziyarete gider. Kiraz Hanım'ın kızı Aybüke, mahalledeki sosyal sorumluluk projelerine katılmak istediğini fakat hangi kulübe veya gruba dâhil olacağına karar veremediğini söyler. Öykü ile Aybüke bu konu üzerine sohbet etmeye başlarlar.

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayınız. (20 Puan)

a) Asya ve Öykü'nün dâhil oldukları grupları ve bu gruplardaki rolleri nelerdir? Yazınız.

Asya: Öğrenci, kulüp başkanı **Öykü:** Evlat-çocuk, arkadaş, komşu

b) Bireylerin dâhil oldukları gruplarda üstlendikleri rollerin onlara getirdiği sorumlulukları metindeki örnekler üzerinden açıklayınız.

Asya, Tabiat ve Yaşanabilir Çevre Kulübü başkanı olarak kulüp üyelerinin önerilerini dinlemek ve grup içindeki fikir ayrılıklarını yönetmekle sorumludur.

2. Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli roller üstleniriz. Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bunları seçme olanağımız yoktur. Bu roller biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan, herhangi bir ilgi ve yetenek gerektirmeyen rollerimizdir.

Doğuştan ve sonradan kazanılan rollere birer tane örnek veriniz. (10 Puan)

Doğuştan Kazanılan Rol Örneği: Evlat (çocuk) veya kardeş.

Sonradan Kazanılan Rol Örneği: Öğrenci, kulüp başkanı, sınıf başkanı veya abla/ağabey.

3. Irak'taki çatışmalardan etkilenecek Türkiye'ye gelen El-Haşimi ailesi, yeni evlerine taşınırken mahalle sakinlerinden Demir ailesiyle tanışmıştır. Demir ailesi, komşularına ev eşyası ve kışlık erzak konusunda destek olmuş; mahalle muhtarıyla görüşerek çocukların okula kaydolmasına yardımcı olmuştur. Zamanla iki aile hafta sonları bahçede bir araya gelerek hem Irak kültürüne ait yemekleri hem de Türk mutfağının lezzetlerini paylaşmaya başlamıştır. El-Haşimi ailesi, "Bize yalnız olmadığımızı hissettirdiniz, kendimizi evimizde gibi görüyoruz." derken; Demir ailesi ise "Farklı gelenekleri tanımak bakış açımızı zenginleştirdi. Bir arada yaşamak, ortak sevinçleri ve sorumlulukları paylaşmaktır." ifadesini kullanmıştır.

Farklı kültürlerden insanların bir arada yaşaması topluma nasıl bir katkı sağlamıştır? Yorumlayınız. (10 Puan)

Farklı kültürlerden insanların bir arada yaşaması; toplumsal birlik ve beraberliği güçlendirir, kültürel zenginlik ve hoşgörü ortamı oluşturur. İnsanların birbirlerinin geleneklerini tanımasını sağlayarak bakış açısını zenginleştirir, yardımlaşma ve dayanışma duygularını artırarak toplumsal barış ortamının oluşmasına katkı sağlar.

4.

Ganalı Yahaya Abdulai, 2018 yılında tıp eğitimi almak için Rize'ye gelmiştir. Türkçe öğrenen Abdulai, yöre kültürünü tanımak amacıyla etkinliklere katılmış; türkü söylemeyi ve horon oynamayı öğrenmiştir. Kendi kültürünü de yöre halkına tanıtan Abdulai, öğrendiklerini yabancı turistlerle paylaşmıştır. Etkinlik videolarını sosyal medyada yayımlayarak geniş kitlelere ulaşmış ve büyük beğeni kazanmıştır. Farklı bir kültürü benimseyip yaşatmasıyla dikkat çeken Abdulai, Rize'ye yerleşmeye karar vermiştir. Yöre sakinleri de onu benimseyerek manevi evlatları olarak gördüklerini belirtmiştir.

Abdulai ile Rize halkının etkileşiminde öne çıkan kültürel öğeler ve sergilenen tutumlar neler olmuştur? Açıklayınız. (10 Puan)

Kültürel Öğeler: Dil (Türkçe), halk oyunları (horon oynamak) ve müzik (türkü söylemek).

Sergilenen Tutumlar: Abdulai'nin farklı bir kültürü öğrenmeye, yaşamaya ve kendi kültürünü paylaşmaya istekli uyumlu bir tutum sergilemesi; Rize halkının ise misafirperver, ön yargısız, farklılıkları kucaklayan bir tutum göstermesi.

5.

Sadaka Taşı: Selçuklu ve Osmanlı Dönemlerinde cami, çeşme ve meydanlara yardımlaşma amacıyla sadaka taşları konurdu. Hayırseverler bu taşların üzerine para bırakır, ihtiyaç sahipleri de kimseye görünmeden sadece ihtiyacı kadarını alırdı. Böylece yoksul insanlar incitilmeden onlara yardım sağlanırdı.

Tarihimizdeki bu gelenekten ilham alarak, günümüzde yardımlaşma ve dayanışmayı sürdürmeye yönelik uygulanabilecek "iki" farklı öneri yazınız. (10 Puan)

Okullarda isteyenlerin ihtiyaç sahipleri için ürün bırakabileceği "Askıda Kırtasiye" uygulamalarının oluşturulması.

Mahallelerde ihtiyaç fazlası kıyafet ve eşyaların kimse teşhir edilmeden bırakılıp alınabileceği "Paylaşım Dolabı" veya "Askıda Giysi" noktalarının kurulması.

6.

İnsanların birlikte çalışmasına ve birbirlerine yardım etmesine yardımlaşma denir. Toplumdaki bireylerin ortak duygu, düşünce içerisinde ve ortak çıkarlar etrafında birbirlerine karşılıklı destek olmasına ise dayanışma adı verilir.

Kültürümüzde yardımlaşma ve dayanışmayı vurgulayan atasözleri hangileridir? "iki" tanesini yazınız. (10 Puan)

"Yalnız taş duvar olmaz", "Baş başa vermeyince taş yerinden oynamaz", "Komşu komşunun külüne muhtaçtır."

7.

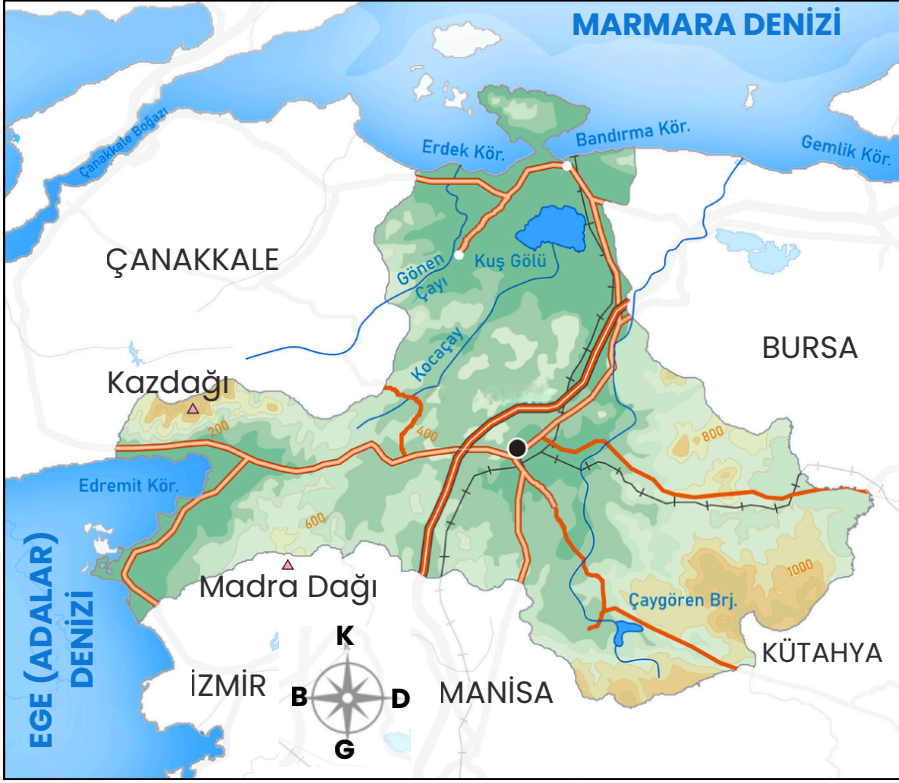
6 Şubat 2023'te yaşanan deprem felaketinde Türk milleti tek yürek olmuş ve depremzedelerin yaralarını sarmak için seferber olmuştur. Arama kurtarma ekipleri ve madenciler enkaz altında kalanları kurtarmaya çalışırken sağlık çalışanları yaralıları tedavi etmiştir. Gönüllüler sıcak yemek dağıtmış, çadır kurmuş ve su taşımıştır. Diğer şehirlerden battaniye, giysi, ısıtıcı ve gıda gibi ihtiyaç malzemeleri gönderilmiştir. İnsanların dayanışma içinde hareket etmesi sayesinde birçok can kurtarılmış ve depremzedelere umut olunmuştur. Bu felaket, birlik ve beraberliğin önemini bir kez daha göstermiştir.

Bu olayda toplumun farklı kesimlerinin gösterdiği çabadan hareketle onların hangi değerlere önem verdiğini belirtiniz. (10 Puan)

Aşağıdaki değerlerden en az iki tanesinin yazılması durumunda tam puan verilir:

- Yardımlaşma ve dayanışma
- Fedakârlık ve cesaret
- Sorumluluk ve vatanseverlik

8. Bir ilin komşu illere, yeryüzü şekillerine, su kaynaklarına, tarihî mekânlarına ve doğal güzelliklerine bağlı olarak ortaya çıkan kendine has özelliklerinin tümüne göreceli konum denir.

Verilen haritadan hareketle Balıkesir'in göreceli konumu hakkında hangi çıkarımlar yapılabilir? "iki" tanesini yazınız. (10 Puan)

Balıkesir ilinin;
Kuzeyinde Marmara Denizi, güneyinde Manisa, doğusunda Bursa, batısında Çanakkale illeri yer alır. İlin iki denize de kıyısı yer bulunur (Marmara ve Ege-Adalar Denizi).

9. Umay, yaşadığı şehir olan Konya'nın göreceli konum özellikleri ile ilgili sınıfta sunum yapmıştır. Konya'nın geniş düzlükler ve ovalardan oluştuğunu belirtmiştir. Şehrin sınırları içerisinde Tuz Gölü, Beyşehir Gölü ve Meke Mağarası'nın bulunduğunu söylemiştir. Çatalhöyük ve Mevlana Müzesi gibi önemli yerlerin de yine bu şehirde olduğunu belirtmiştir. **Buna göre Umay Konya'nın göreceli konumunu ifade ederken ilin hangi özelliklerinden yararlanmıştır? "iki" tanesini yazınız. (10 Puan)**

Aşağıdaki özelliklerden en az iki tanesini yazan öğrencilere tam puan verilir:

- **Yeryüzü şekilleri** (geniş düzlükler ve ovalar)
- **Su kaynakları / Doğal güzellikler** (Tuz Gölü, Beyşehir Gölü ve Meke Mağarası)
- **Tarihî ve kültürel mekânlar** (Çatalhöyük ve Mevlana Müzesi)

Sınav bitti.
Cevaplarınızı kontrol ediniz.

	ÖĞRENME ÇIKTILARI	DÜZEY
1.	SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	Orta
2.	SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	Kolay
3.	SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	Zor
4.	SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	Zor
5.	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	Kolay
6.	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	Orta
7.	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	Orta
8.	SB.5.2.1. Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini algılayabilme	Orta
9.	SB.5.2.1. Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini algılayabilme	Zor

SOSYALKAMPUSS

ÇANTA®
YAYINCILIK A.Ş.